

- a) pártnevek
- b) kampányfőnökségek (osztálystáb): jelvény, plakát, rádióbeszéd, az órákői szünetekben az osztályokban folytatott agitáció.
(Tréfás és komoly ígéretekkel.)

IV. Március 26-án a választás napja iskolai szinten

- Bemutatkozó beszédek
- Próbátételek
- Választás
- Szertartásos tisztségátadás

V. Március 27.: Tótágas.

- A tisztségviselők a helyükön vannak.
- Interpellációk
- Az órák órarend szerint — gyermektanárokkal, tréfás és komoly témákkal.
- A nap végén díjátadások.

SZABÓ G. MÁRIA — SEBŐKNÉ JÓZSA MÁRIA
Szeged

Egy rendhagyó szülői fórum tapasztalatai

A szegedi Záporkerti Általános Iskolában egy formabontó és hagyomány nélküli szülői fórumot tartottunk. A tapasztalatokat vázlatosan adjuk közre.

A hazai statisztika szomorú bizonyossága annak, hogy már első osztályban a tanulók több mint 10%-a osztályt ismétel. Ez folytatódik és tovább emelkedik 12%-ra a felsőbb osztályokban. A lakótelepeken még gyakoribb jelenség az egy vagy több tantárgyból való bukás.

A lelkiismeretes pedagógusokat az foglalkoztatja, hogy milyen okok húzódnak meg az iskolai kudarcok hátterében. Sokféle iskolai kezdeményezésről olvashatunk. Minket az a — Németh László által megfogalmazott — gondolat vezérelt, hogy „minden iskolához külön szülővilág tartozik?”. Ezért névre szóló levélben kerestük fel, hívtuk meg a bukott tanulók szüleit. Meghívásunkra 20 szülő (17 anya, 1 idősebb leánytestvér, 2 apa) jelent meg.

Őszinte párbeszédet kezdeményezve, néhány gondolatébresztő bevezető után a szülők — gyermekükkel kapcsolatos — megnyilatkozása két óra hosszúra tartó, őszinte beszélgetést eredményezett.

Az elmondottak tartalmi jellemzői:

- A 7., 8. osztályokban a fiúk aránya dominál.
- Serdülő koruknál fogva sok a csavargó, a rossz társaságba keveredő.
- 90%-ban egy szülő gyermekek, zömmel az apa hiányzik a családból.
- Az egy kereső foglalkozása heterogén, zömmel fizikai munkát végző, több műszakban dolgozó (esetleg állandó éjszakás is), kevés iskolázottsággal rendelkező, esetenként idős szülő.

- Egy családban több gyerek (3, 4, 5, 6), vagy túl engedékeny szülők egykéje.
- A mindennapi kenyérkereset mellett a gondozásra, a gyerekekkel való foglalkozásra kevés idő jut.
- Sok gyerek vesz részt a házi munkákban (bevásárlás, testvér kísérése, takarítás stb.) a tanulás rovására.
- Igen problémás helyzeteket okoz, ha „új” apa kerül a családba.
- A bukott tanulók nagy részének már ez a második vagy harmadik iskolája.
- Nagy részük egyszerre több tantárgyból bukik. (Volt 8 is!)
- Három szülő tájékoztatásából kiderült, hogy komoly betegség is közrejátszik a bukásnál. (Epilepszia, dislexia, neurotikus zavarok stb.)
- Zavaró a nevelők szélsőséges elvárása és értékrendje.
- A szülők sivár, érzelem nélküli világából adódó szeretet- és kötődéshiány.

Pedagógiai következtetéseink:

- Hosszú évek tapasztalata, hogy a tanulói személyiség értékelésében a magatartás és szaktárgyi osztályzatok — negatív vonatkozásban — keverednek.
- A bukott tanulók ellenőrzésében még mindig dominál, hogy osztályzataik nem a tudást, hanem a nem tudást tükrözik.
- Hiányzik az érdemjegyjavítás lehetősége, szaporodnak a kudarcok. Több tantárgyból való bukás esetében mélyen negatívan befolyásolja a személyiség alakulását.
- Korunkban leértékelődött a tudás, és ez a fizikai dolgozó szülőknél fokozottan tapasztalható, amely abban is megnyilvánul, hogy nem ösztönzi tanulásra gyermekét, és életmódjával sem mutat példát neki. A bukások okát gyermekére és az iskolára hárítja.
- Feltűnően megszorodott — a szabad iskolaválasztás lehetőségével — az az attitűd, hogy a legkisebb konfliktus felmerülésekor más iskolába viszi a szülő gyermekét, sokszor a tanuló akarata ellenére, pedig eredményesebben fordítható pozitív irányba egy-egy kudarc abban a közegben, ahol előfordult. A tárgyalat esetek is bizonyították, hogy nagy többségükben pszichésen és iskolai teljesítményben is a gyermekek sérülésével jár egy-egy iskolaváltoztatás.
- A családi és iskolai követelményeket egybevetve még mindig túlsúlyban vannak a tiltások, a „mit nem szabad tenni”, a felnőttek — szülő, tanár — szükségletei, szándékai érvényesülnek elsősorban. Ez gátolja a személyiség és az önállóság alakulását. (10—14 éves fiúk esetében ez különösen gond.)
- Az iskolai és a családi feladatok súlya fáradékonnyá és figyelemösszpontosításra képtelenné teszi a tanulókat.
- Az utóbbi időben arányt tévesztettünk abban is, hogy gyerekkudarcként kezeljük azokat a kudarcokat is, melyeket felnőttkudarcként kellene figyelembe vennünk. Baj van a szülők kudarctűrő képességével is.
- Egészségileg károsodott gyerekek érdekében az egészségügyi hálózatnak és az iskolának személyre szabott és folyamatos munkát kellene végeznie, melynek eredményeképpen esetleg megmenthetnénk a beteg gyermeket a bukások krízisétől.
- Az iskolák rohamos elszegényedése ellenére is a hátrányos, a problematikus tanulók tanórán kívüli elfoglaltságának szervezése, segítése, ellenőrzése — a szülőkkel egyetértésben — elengedhetetlen feladat. Az ambíció felkeltése, a vágyak realizálása, az egészséges önértékelés kialakítása, az érdeklődés felkeltése és folyamatos táplálása mind-mind pedagógiai szakkérdés, az alapiskola — benne a szakember — feladata. Ez továbbra is állami támogatást igényel. (Pl. napközi, tanulószoba, szakkör, sportolási lehetőség biztosítása stb.)

— Az osztályfőnökök és szaktanárok összefogásával szemléletváltásra van szükség. Az egyéni sikerélmények útján az eddigieknél jobban kössük az iskola világához a gyenge tanulókat is.

Végül, ha elfogadjuk, hogy az egyén társadalmi felemelkedése egyértelműen az iskolázatáshoz kötődik — a tanuláshoz pedig minden gyereknek joga van —, akkor a pedagógusoknak és a szülőknek az eddigieknél többet kellene a bukott tanulókkal foglalkozni, együtt és külön-külön is. Ezzel a szülők is egyetértettek, és az eredmények értékelésére javasolták a fórum évenkénti összehívását.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Németh László: A Medve-utcai polgári, Pannónia könyvek 1988.
Mészáros István: Hogyan tovább a nevelő iskola felé?, Tanító 1991./3.
Katona József: Továbbtanulás általánosból, HVG 1991. április 20.
Bedecs Éva: Kudarcc az iskolában, Magyarország 1990./44.

SZERZŐINK, MUNKATÁRSAINK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel kérjük szerzőinket, hogy kéziratokat a szerkesztőség címére küldjék: 6701 Szeged, Boldogasszony sugárút 6. A borítékra írják rá, hogy kézirat. Csak gépelt, 10—12 lapnál nem nagyobb terjedelmű kéziratokat fogadunk el. A kézirat első és második példányát kérjük, kettes sortávolsággal gépelt formában, normál géppapíron, a gépelési hibák gondos kijavításával, a felhasznált szakirodalom pontos feltüntetésével (szerző, cím, hely, kiadó, lapszám, rövidítve: l.).

Külön lapra kérnénk fölírni irányítószám, lakcímüket, beosztásukat és személyi számukat, mert enélkül tiszteletdíjat nem utalhatunk ki.

Felhívjuk egyúttal szerzőink figyelmét arra is, hogy másodközlésre nem vállalkozunk, hozzánk küldött írásaikat más folyóiratoknál nem publikálhatják, de az újraközlés jogát is fenntartjuk. Szerkesztőségünkönél is érvényes az az általános gyakorlat, hogy kéziratot nem őrzünk meg, és nem is küldünk vissza.

A szerkesztőség